

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ВОКАЛЬНО-ДЖАЗОВОЇ ОСВІТИ:
МІЖ ТРАДИЦІЯМИ ТА ІННОВАЦІЯМИ**

Костандова Юлія Володимирівна

аспірантка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури

Міжнародний гуманітарний університет

викладач спеціалізації «Музичне мистецтво естради»

*Комунальний заклад «Одеський фаховий коледж мистецтв
імені К. Ф. Данькевича»*

м. Одеса, Україна

Сучасна вокально-джазова освіта перебуває на перетині традиційних методик та інноваційних підходів, що створює певні проблеми, але в той же час відкриває нові можливості та перспективи для розвитку. Професійна джазова освіта в Україні доволі молода, не дивлячись на те, що саме джаз, як мистецтво та вид музичної діяльності, в країні існує з початку ХХ століття. Вже на початку минулого століття склалися джазові ансамблі та біг бенди, формувалася перша джазова еліта серед вітчизняних музикантів, створювалися нові на той час форми музикування, але першопроходьцями у цьому новому виді музичного мистецтва були переважно виконавці з академічним досвідом. З часом, коли джазове мистецтво вже посіло своє поважне місце серед інших музичних напрямлень, виникла потреба у створенні та формуванні вітчизняної джазової школи, а отже і професійної джазової освіти.

Перші естрадні відділи були відкриті у 80-ті роки в Одеському музичному училищі ім. К. Ф. Данькевича, а згодом і в Києві – в музичному училищі ім. Р. В. Глієра (тепер – Київська муніципальна академія музики імені Р. М. Глієра). Це були перші осередки професійної джазової освіти, на чолі яких постали такі музиканти як Микола Голощاپов (м. Одеса) та Володимир Симоненко (м. Київ). Вже тоді почали з'являтися методичні розробки, які активно використовувалися в процесі виховання джазового музиканта, і, як правило, базувалися на досягненнях радянської музичної освіти. Але вітчизняні музикознавці зробили досить вагомий внесок в розвиток професійної джазової освіти, використовуючи свій досвід та знання. Слід відокремити такі роботи, які й в наші часи мають достатньо потужне значення для виховання майбутніх джазових виконавців, а саме: «Основи джазової імпровізації» Олександра Полторацького та

Юрія Шепети, «Джаз: історія, теорія, практика» Володимира Симоненко, «Гармонія джазової музики» Миколи Гвоздьова, «Мелодії джаза. Антологія» Володимира Симоненка і ще багато інших педагогічних досліджень щодо джазового виконавства та техніки гри на різних інструментах, що свідчило про неабияку зацікавленість та попит саме у цій сфері музичної діяльності [1, с. 49].

Стосовно саме вокально-джазової освіти зазначимо, що її поява сталася пізніше і має свою траєкторію розвитку, хоча саме джазове вокальне виконавство існує на вітчизняній сцені починаючи з 1960-х років. Проблема виховання джазового вокаліста постала в тому, що загалом вона базувалася в межах естрадної музики, оскільки офіційних джазових відділень на той час ще не існувало, але, тим не менш, деякі викладачі впроваджували джазові традиції та техніки у викладання. Вже після здобуття Україною незалежності, починаючи з 1991 року, джазова освіта почала швидко розвиватися як окрема ланка професійної освіти, базуючись на попередніх досягненнях вітчизняної джазової педагогіки, а також впроваджуючи наукові та педагогічні дослідження іноземних авторів. Почали відкриватися вокальні відділення, як додаткова спеціалізація у рамках естрадно-джазових відділів в музичних училищах та консерваторіях.

Одним з перших відкрив відділ естрадного співу Київський національний університет культури і мистецтв (КНУКіМ). Також, у 2000 році, Київська муніципальна академія музики ім. Р. М. Глієра (на той час Київське державне училище ім. Р. М. Глієра) відкриває спеціалізацію «Музичне мистецтво естради(джаз), де навчають і джазовому вокалу та стає першим в Україні музичним закладом, який здійснює вищу освіту джазових музикантів.

Важливою ланкою в вокально-джазовій освіті є музичні училища та коледжі: Одеса, Черкаси, Херсон, Миколаїв, Київ, – у вказаних закладах середньої освіти активно працюють відділи джазового та естрадного вокалу. Але однією з головних проблем вокально-джазової освіти є недостатня її інтеграція в систему музичних шкіл та шкіл мистецького напрямлення. Як зазначила ще у 2014 році Тетяна Ланіна, учні музичних шкіл демонструють слабе знання критеріїв цінності музичної культури минулого та сучасності, що ускладнює їхнє сприйняття та виконання джазових творів [3, с. 476].

Крім того, існує проблема недостатньої кількості спеціалізованих програм та кваліфікованих викладачів у сфері саме джазового вокалу. І така невтішна тенденція залишається і зараз. Багато закладів освіти, які виховують естрадно-джазового вокаліста, не мають достатньо ресурсів та досвіду для повноцінного впровадження цієї освіти.

Але, незважаючи на існуючі проблеми та виклики, вітчизняна професійна вокальна джазова освіта існує і розвивається. І одним з

ключових напрямів є впровадження інноваційних методик навчання, які поєднують традиційні техніки з сучасними підходами. Використання наукових підходів іноземних викладачів, досвід яких у вихованні естрадних та джазових співаків достатньо великий, надає можливість вітчизняним викладачам бути більш сучасними та продуктивними в роботі.

Поєднання сучасної вітчизняної науково-педагогічної літератури з іноземними інноваційними методичними розробками дає результат, в якому формується комплекс професійних компетентностей у галузі естрадно-джазового вокального мистецтва. Серед вагомих сучасних вокальних методик слід зазначити праці таких відомих викладачів, як Сет Рігтс [4] та Боб Столофф [5], Бретт Меннінг [6] та Дженіс Чепмен. Методичні роботи цих авторів направлені на розвиток та формування не тільки голосового апарату співака, але й на особливості виконання джазової та естрадної музики, оволодіння особливими технічними засобами, штрихами та специфічними прийомами, які притаманні лише цим напрямам вокального виконавства.

Також зараз широко застосовується сучасний метод Джо Естілл (Estill Voices Training) – авторська методика, яка базується на досконалому знанні будови голосового апарату, глибокому відчутті та осмисленні вокального дихання, і саме усвідомлення та розуміння моменту фонації [7].

Крім того, не можливо оминати і роботи вітчизняних викладачів естрадного та джазового співу, серед яких Наталя Дрожжина та її підручник для здобувачів закладів вищої освіти «Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика» [8], Зоряна Рось та її навчальний посібник з методичними рекомендаціями «Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків» [9].

Розвиток сучасної вокально-джазової освіти вимагає балансу між збереженням традицій та впровадженням інновацій. Подолання існуючих проблем можливе через інтеграцію більш глибоко джазової освіти в систему музичних шкіл, підготовку кваліфікованих викладачів та використання сучасних вокальних методик навчання, що враховують специфіку підготовки естрадно-джазового вокаліста.

Література:

1. Шевченко А. С. Естрадно-джазова освіта в Україні: проблеми розвитку. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання: науковий журнал*: вип. 1 (11) / гол. ред. Ніколаї Г.Ю. Суми : ФОП Цьома С.П., 2018. С. 46-53.

2. Симоненко В. *Українська енциклопедія джазу*. Київ : Центрмузінформ, 2004. 231 с.

3. Ланіна Т. О. Проблема виховання джазових вокалістів у музичних школах. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття*: матеріали наук.-практ.конф., /МОН України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка; за заг.ред. В.О. Огнев'юка, Л.Л. Хоружа, К.Ю. Бацак. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. С. 476-483.

4. Riggs S. *Singing for the Stars: A Complete Program for Training Your Voice*. Los Angeles, CA: Alfred Publishing Co, 1998. 168 p.

5. Stoloff B. *Scat! Vocal Improvisation Techniques*, New York : Gerard and Sarzin publishing Co, 1996. 130 p.

6. Manning B. Brett Manning`s Singing Success. <https://singsuccess.com/voice-lessons/>

7. Estill J. A. *The Estill Voices Model Theory and Translation/ Publisher: Estill VOICES International, LLC, 2017. 226 p.*

8. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика: підручник. Харків : Видавництво «Естет Принт», 2019. 336 с.

9. Рось З. П. Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків: навчальний посібник з методичними рекомендаціями / Зоряна Петрівна Рось. – Івано-Франківськ : “СІМІК”, 2019. – с. 66.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-504-7-34>

ПРОБЛЕМА ПОДОЛАННЯ КРИЗИ МОТИВАЦІЇ У УЧНІВ МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ: ШЛЯХИ ТА МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ

Кочишвілі Алла Вячеславівна

студентка I курсу магістратури факультету мистецтва та дизайну

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Каплун Тетяна Михайлівна***

кандидат мистецтвознавства, доцент,

завідувачка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Дуже актуальною стає проблема втрати мотивації учнями під час навчання. Мотивація відіграє ключову роль в отриманні високих показників процесу навчання, особливо в мистецьких школах, де оволодіння творчими навичками вимагає наполегливості та значних